

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 48 / 26.03.2025

Biroul permanent al Senatului

L. 81 / 31.03.2025

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui
României, republicată**

**Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și
completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui
României, republicată, (b48/21.02.2025), transmisă de Secretarul
General al Senatului cu adresa nr. XXXV/1022/24.02.2025 și
înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D109/25.02.2024,**

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată,
și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a
Consiliului Legislativ,

**Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele
considerente:**

**1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea
Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată,
cu modificările și completările ulterioare. Demersul legislativ vizează
transferul competenței de soluționare a contestațiilor privind
înregistrarea sau respingerea candidaturilor sau a semnelor electorale,
de la Curtea Constituțională a României la curtea de apel. De asemenea
se propun reguli pentru desfășurarea campaniei electorale pe rețelele
sociale și prin utilizarea inteligenței artificiale. Totodată se modifică
procedura de anulare a alegerilor în sensul transferării competenței de
anulare a alegerilor de la Curtea Constituțională la Autoritatea
Electorală Permanentă.**

**2. Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se
încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile**

art. 73 alin.(3) lit. a) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **pct. 1**, constatăm că textul propus pentru **art. 28 alin. (1) și (2)** reia într-o altă ordine interdicțiile prevăzute de forma actuală a dispozițiilor respective. Prin urmare, este de analizat dacă pct. 1 nu ar trebui eliminat.

În măsura în care se dorește totuși modificarea acestui articol, menționăm că textul propus la alin. (2) **lit. b)** este redundant în raport de textul propus la **alin. (1)**.

5. La **pct. 2 și 3**, care au în vedere modificarea și completarea **art. 31** din actul normativ de bază în sensul transferului competenței de soluționare a contestațiilor privind înregistrarea sau respingerea candidaturilor sau a semnelor electorale, de la Curtea Constituțională a României la curtea de apel, Potrivit **art. 146 lit. f)** din **Constituție**, Curtea Constituțională „veghează la respectarea **procedurii pentru alegerea Președintelui României** și confirmă rezultatele sufragiului.”.

Totodată, potrivit **art. 142 alin. (1)** din Constituție, Curtea Constituțională este „garantul supremației Constituției.”.

Prin **Hotărârea nr. 2/2024**, Curtea Constituțională a constatat că *„legiuitorul constituant originar a reglementat în mod expres atribuția Curții Constituționale de a veghea la respectarea procedurii de alegere a Președintelui României. O asemenea opțiune constituțională, coroborată cu rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției, demonstrează faptul că în cadrul acestei atribuții Curtea verifică atât legalitatea candidaturii din perspectiva Legii nr. 370/2004, cât și constituționalitatea sa. (...).Curtea evidențiază faptul că în privința alegerilor locale și parlamentare verificarea respectării condițiilor legii revine în exclusivitate instanțelor judecătorești și, ca atare, acestea pot examina numai legalitatea procedurii, spre deosebire de alegerile prezidențiale, unde voința legiuitorului constituant originar a fost aceea de a stabili un filtru constituțional în supravegherea procedurii, ceea ce implică, în condițiile sesizării sale, verificarea de către Curtea Constituțională, în etapa înregistrării/neînregistrării candidaturilor, atât a legalității, cât și a constituționalității acestora. (...).*

Prin reglementarea acestei atribuții în sarcina Curții Constituționale, și nu a instanțelor judecătorești, legiuitorul

constituant nu a dorit înlăturarea controlului de constituționalitate a actelor normative care privesc domeniul alegerilor pentru Președintele României, ci conferirea în sarcina Curții Constituționale a atribuției de verificare a legalității operațiunilor electorale realizate, îmbinând, astfel, în cadrul competenței aceleiași autorități publice, atât controlul de constituționalitate, cât și pe cel de legalitate propriu-zis, efectele actului jurisdicțional al Curții Constituționale astfel pronunțat subsumându-se art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție.”.

Prin urmare, transferul competenței de soluționare a contestațiilor privind înregistrarea candidaturilor pentru funcția de Președinte al României, propusă prin prezentul proiect, este contrară atât dispozițiilor art. 146 lit. f), cât și dispozițiilor art. 142 alin. (1) din Constituție.

6. La pct. 4, referitor la textul propus pentru art. 38¹ (alin. (2)), semnalăm că sintagmele „defăimarea contra-candidaților” și „răspândirea de date și informații neconforme realității” au un grad foarte mare de generalitate, existând riscul interpretării normei în sensul încălcării libertății de exprimare, consacrate de art. 30 din Constituție.

Astfel, referitor la prima sintagmă, avem în vedere faptul că poate fi dificil de delimitat în practică o afirmație critică la adresa adversarului politic, specifică unei campanii electorale, de o afirmație defăimătoare.

Referitor la cea de-a doua sintagmă, caracterul vag al formulării poate fi de asemenea interpretat în sensul limitării libertății de exprimare dacă s-ar considera că orice afirmație făcută în cadrul unei campanii electorale, a cărei incorectitudine ar putea fi demonstrată, intră sub incidența normei.

Distinct de cele de mai sus, norma este lipsită de eficiență întrucât proiectul nu conține și sancțiuni pentru încălcarea acesteia.

7. La pct. 5 și 6, referitoare la modificarea și completarea art. 52, în sensul transferării competenței de anulare a alegerilor de la Curtea Constituțională la Autoritatea Electorală Permanentă, apreciem că această competență este conferită Curții Constituționale în baza dispozițiilor art. 146 lit. f) din Constituție, potrivit cărora instanța de contencios constituțional veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului.

Exercitarea de către Curtea Constituțională a atribuției constituționale menționate trebuie să fie însă una efectivă, nu formală. Astfel, Curtea Constituțională trebuie să aibă posibilitatea de a anula întregul proces electoral.

Potrivit textului propus pentru art. 52 alin. (7), Curtea Constituțională ar urma să primească „hotărârea definitivă privind

soluționarea cererii de anulare se comunică Curții Constituționale în vederea validării rezultatului fiecărui tur de alegeri”.

Norma este **echivocă** întrucât, pe de o parte, vorbește de hotărâre definitivă, putându-se interpreta că se referă la hotărârea instanței de soluționare a contestației prevăzute de textul propus la art. 52 alin. (2), împotriva deciziei Autorității Electorale Permanente de anulare a alegerilor, iar pe de altă parte se referă la „soluționarea cererii de anulare” care, potrivit textelor propuse pentru modificarea art. 52, ar face obiectul deciziei Autorității Electorale Permanente.

În măsura în care textul propus la alin. (7) se referă la decizia Autorității Electorale Permanente, nu ar mai avea sens prevederea posibilității atacării acestei decizii în fața instanței.

În cazul în care textul se referă la hotărârea definitivă a instanței de judecată, norma ar crea un conflict între caracterul definitiv al hotărârilor instanțelor și rolul Curții Constituționale. Astfel, dacă hotărârea instanței ar fi obligatorie pentru Curtea Constituțională, atunci aceasta nu și-ar mai putea exercita efectiv atribuția prevăzută de **art. 146 lit. f)** și, implicit, rolul său de garant al respectării Constituției.

Dacă Curtea Constituțională ar pronunța, în cadrul atribuției de validare a rezultatelor alegerilor, o hotărâre contrară hotărârii unei instanțe, ceea ce ar ridica problema respectării dispozițiilor **art. alin. (3)** din Constituție, referitoare la statul de drept.

Distinct de observația de mai sus, prin caracterul său echivoc, norma în discuție este susceptibilă de încălcarea **art. 1 alin. (5)** din Constituție, referitoare la respectarea obligativității legii.

*

* *

Față de cele de mai sus, propunerea legislativă nu poate fi adoptată în forma propusă.

PRESEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 165/24.03.2025

L. nr. 370/2004

M. Of. nr. 887/29 sep. 2004

Lege pentru alegerea Președintelui României1. republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 650/12 sep. 2011

Lege pentru alegerea Președintelui României

2. modificări prin

L. nr. 76/2012

M. Of. nr. 365/30 mai 2012

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010
privind Codul de procedură civilă*modifică, la 1 septembrie 2012, art. 6 alin.
(6), art. 25 alin. (2), art. 47 alin. (11) și (12),
art. 68 alin. (2) și (3)*

3. modificări prin

O.U.G. nr. 44/2012

M. Of. nr. 606/23 aug. 2012

Ordonanță de urgență privind modificarea art. 81 din
Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.
134/2010 privind Codul de procedură civilă*prorogă termenul de intrare în vigoare a
Legii nr. 134/2010 până la 1 februarie 2013*

aprobată prin L. nr. 206/2012

M. Of. nr. 762/13 nov. 2012

4. modificări prin

L. nr. 187/2012

M. Of. nr. 757/12 nov. 2012

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009
privind Codul penal*la data de 1 februarie 2014, modifică art. 15
alin. (3), art. 51 alin. (5), titlul cap. IV, art.
55 lit. n) și r), art. 64;
introduce lit. r') la art. 55***Dispune republicarea cu renumerotare**

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

5. modificări prin

O.U.G. nr. 4/2013

M. Of. nr. 68/31 ian. 2013

Ordonanță de urgență privind modificarea Legii nr.
76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010
privind Codul de procedură civilă, precum și pentru
modificarea și completarea unor acte normative conexe*prorogă termenul de intrare în vigoare a
Legii nr. 134/2010 până la 15 februarie 2013*aprobată cu modificări și
completări prin L. nr. 214/2013

M. Of. nr. 388/28 iun. 2013

6. modificări prin

L. nr. 214/2013

M. Of. nr. 388/28 iun. 2013

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a
Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr.
76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010
privind Codul de procedură civilă, precum și pentru
modificarea și completarea unor acte normative conexe*aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr.
4/2013*

7. modificări prin O.U.G. nr. 4/2014 M. Of. nr. 111/13 feb. 2014
 Ordonanță de urgență privind operaționalizarea Registrului electoral și pentru modificarea Legii nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Parlamentul European din anul 2014
 modifică art. 7, art. 8, art. 10, art. 11, art. 32 alin. (2), art. 55 lit. e)
 aprobată prin L. nr. 263/2021 M. Of. nr. 1060/4 nov. 2021

8. modificări prin O.U.G. nr. 45/2014 M. Of. nr. 475/27 iun. 2014
 Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României
 modifică art. 2 alin. (1) lit. d), art. 5 alin. (1), art. 12 alin. (3), art. 17 alin. (1) lit. f), art. 21 alin. (3), art. 27 alin. (1), art. 32 alin. (2), art. 43 alin. (4), art. 44 alin. (4), art. 66 alin. (5), art. 70 alin. (5);

introduce lit. e) la art. 2 alin. (1), alin. (5') la art. 21, lit. b') la art. 24 alin. (4), alin. (3') la art. 27, alin. (4) și (5) la art. 45, alin. (5') și (5') la art. 66, alin. (3') la art. 67;

abrogă art. 10 alin. (2), art. 11;

sintagma "formațiuni politice reprezentate în Parlament" se înlocuiește cu "partide politice parlamentare"

aprobată prin L. nr. 265/2021 M. Of. nr. 1065/8 nov. 2021

Dispune republicarea cu renumerotare

9. modificări prin L. nr. 148/2019 M. Of. nr. 617/25 iul. 2019
 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală
 modifică art. 4 alin. (2), art. 5 alin. (1), titlul secțiunii 1 de la cap. II, art. 7, art. 8, art. 9, art. 10, art. 21, art. 22 alin. (1), art. 23, art. 24, art. 27 alin. (1), art. 43 alin. (10), art. 44, art. 45 alin. (2), art. 46, art. 47, art. 48 alin. (1) lit. c), art. 49 alin. (5), art. 50 alin. (3), art. 55 lit. r'), art. 56 alin. (1), art. 56 alin. (2) lit. a), art. 65, art. 66 alin. (5), art. 67, art. 70 alin. (1) și (2), art. 71, sintagma „copiile de pe listele electorale permanente” se înlocuiește cu sintagma „listele electorale permanente”, iar sintagma „tabele electorale” se înlocuiește cu sintagma „liste electorale suplimentare”, sintagma „tabelul prevăzut la art. 9 alin. (1)” se înlocuiește cu sintagma „lista electorală suplimentară”, iar sintagma „tabelul prevăzut la art. 9 alin. (2)” se înlocuiește cu sintagma „extrasul din listele electorale”, sintagma „Ministerul Administrației și Internelor” se înlocuiește cu sintagma „Ministerul Afacerilor Interne”, sintagma „pază înarmată” se înlocuiește cu sintagma „paza personalului structurilor Ministerului Afacerilor Interne”;
 introduce alin. (6) la art. 1, art. 44', alin. (1') la art. 45, art. 45', art. 49', alin. (1') la art. 69;
 abrogă art. 12, art. 51 alin. (5) și (6)

Dispune republicarea cu renumerotare

10. modificări prin O.U.G. nr. 64/2019 M. Of. nr. 746/12 sep. 2019

Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României din anul 2019

*modifică art. 2 alin. (1) lit. d), art. 2 alin. (2) și art. 23 alin. (2)-(4);
introduce alin. (4')-(4'') la art. 23, alin. (2') la art. 40 și alin. (2') și (2'') la art. 67*

11. admisă excepție de D.C.C. nr. 418/2020
neconst. prin

M. Of. nr. 612/13 iul. 2020

Decizia nr. 418 din 18 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 alin. (1) lit. e), ale art. 4 alin. (2) și ale art. 27 alin. (2) lit. c) teza finală din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, precum și ale art. 118 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

sintagma „care au grup parlamentar propriu în cel puțin una din Camerele Parlamentului” din cuprinsul art. 2 alin. (1) lit. e)

12. modificări prin

L. nr. 265/2021

M. Of. nr. 1065/8 nov. 2021

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 45/2014 privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României

aprobă O.U.G. nr. 45/2014

13. completat prin

L. nr. 196/2022

M. Of. nr. 668/4 iul. 2022

Lege privind completarea art. 28 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României

introduce alin. (2) la art. 28

14. modificări prin

L. nr. 125/2024

M. Of. nr. 414/7 mai 2024

Lege pentru modificarea art. 5 alin. (1) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României

modifică art. 5 alin. (1)